

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Гана Минкова Гечева

ПУ „П. Хилендарски“, Биологически факултет

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по: **област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика професионално направление 4.3. Биологически науки**

докторска програма Екология и опазване на екосистемите

Автор: Емил Сашев Йорданов

Тема: Гнездови параметри и фенология на египетския лешояд (*Neophron percnopterus* LINNAEUS, 1758) в България

Научен ръководител: доц. дбн Дилян Георгиев Георгиев

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД-21-518 от 28.02.2024 г. на Ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научно жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Гнездови параметри и фенология на египетския лешояд (*Neophron percnopterus* LINNAEUS, 1758) в България“ за придобиване на образователната и научната степен „доктор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, докторска програма Екология и опазване на екосистемите. Автор на дисертационния труд е Емил Сашев Йорданов – докторант в редовна форма на обучение към катедра Екология и опазване на околната среда с научен ръководител доц. дбн Дилян Георгиев Георгиев.

Представеният от Емил Йорданов комплект материали на електронен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

2. Актуалност на тематиката

Представения дисертационен труд разглежда слабо проучен аспект – гнездовата биология и екология на египетския лешояд, което осигурява база за ефективни мерки за опазването му.

3. Познаване на проблема

Докторант Йорданов показва отлично познаване на съществуващата публикувана литература. Литературните източници са добре подбрани и дискутирани като отговарят точно на анализирания проблем.

4. Методика на изследването

Избраните и приложените методи са в съответствие с основната линия, очертана от целта и задачите. Обхваната е популацията на египетския лешояд в България като са наблюдавани всички известни гнездови територии за период от 6 години, което илюстрира

прецизността и пълнотата на проведеното проучване. Умело са комбинирани класически методи (бинокли, зрителни тръби) с нови такива (фотокапани, дрон). Наблюдаваните показатели (заета територия, размножаващи се двойки и др.) са детайлно представени. Извършена е подходяща статистическа обработка на данните чрез програма Rstudio. Картите са изготвени с QGIS.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е структуриран стандартно на 144 страници и включва осем раздела (Увод, Литературен обзор, Цели и задачи, Материали и методи, Резултати и обсъждане, Изводи, Приноси, Литература). В допълнение е представено богато приложение със снимков определител, база данни, регистрирани видове с фотокапани, снимков материал. Към текста за по-добра интерпретация на данните са представени 5 таблици и 32 фигури.

Обхванатата литература има впечатляващ обем: 409 литературни източника, от които 24 на кирилица и 385 на латиница. Десет процента от нея е от последните 4 години, което допълнително илюстрира актуалността на темата.

Проучванията обхващат периода от 2017 до 2022 г. Получените резултати са много детайлно описани и добре онагледени с фигури. Важен резултат е установеното по-точно отчитане на гнездовия успех посредством дрон в сравнение със стандартния метод. Представени са 16 извода.

Формулирани са 7 оригинални, 6 потвърдителни и 4 научно-приложни приноса. Основните научни приноси на дисертацията са безспорни и ги приемам напълно. От първата група приноси, три (с номерация 6.1.3, 6.1.5 и 6.1.6) могат да бъдат обединени, но това не намалява тяхната значимост.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

По темата на дисертационния труд са представени 2 научни публикации, които надвишават необходимите точки по група показатели Г: общо 37 т. (при изискуем минимум 30 т.). За нивото на научноизследователската дейност на докторантът свидетелства публикуването в списания с висок квантил: 1 бр. в списание с Q1 (Animal Conservation) и 1 бр. в списание с Q4 (Acta Zoologica Bulgarica). В една от публикациите докторантът е първи автор.

Познавам Емил Йорданов като студент и докторант към катедра „Екология и ООС“, Биологически факултет, включително съм имала възможност да го наблюдавам и по време на съвместна работа по проект. Той винаги е демонстрирал изключително усърдие и отдаденост. Вярвам, че е той е пример и вдъхновение за другите наши студенти и докторанти. Въз основа на впечатленията ми и предоставените материали оценявам високо личното участие на Емил Йорданов в публикуваните трудове, както и давам висока оценка на дисертационния труд.

7. Автореферат

Авторефератът се състои от 32 страници и отговаря на всички изисквания. Той следва съдържанието на дисертацията като отразява основните резултати и приноси.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Получените данни са богати и тяхната интерпретация позволява оформянето на значими научни публикации и в този смисъл препоръчвам непубликуваните резултати да бъдат оформени и подадени към научни списания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва ясно, че докторант Емил Йорданов **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Екология и опазване на екосистемите като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Емил Йорданов има дълга практика на изследовател орнитолог и по време на обучението си е демонстрирал, че има много добра методическа, теоретическа и практическа подготовка.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Емил Сашев Йорданов в област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, докторска програма Екология и опазване на екосистемите.

28.03.2024 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Гана Гечева)